

yderne og eventuelt Prioritetshaverne. Hvor rationel, hvor retfærdig nu end en saadan direkte Skat paa Indtægtskilden monne være, saa vil Udarbejdelsen af et Lovforslag desangaaende være ja vanskelig, at det i alt Fald maa betragtes som givet, at dette ikke kan ske gennem det private Initiativ. Og saa maa det vel erkendes, at Gennemførelsen selv af et Regeringsforslag gaaende ud herpaa vilde støde paa saa mange Hindringer paa sin Vej, at det ikke kan nytte at stille nogen Opfordring til Regeringen herom.

Noget lettere vil man kunne komme til en Ordning ved direkte at lægge Skatten paa Personen, men saaledes, at Skatten fordeles mellem de Kommuner, hvorfra vedkommende trækker sin Indtægt. En saadan Ordning vilde ikke saa langt som den foran anførte fjerne sig fra det bestaaende — og især fra den tilvante Tankegang — paa dette Omraade. Det af de Herrer Berg og Hørup indbragte Forslag om den personlige Kommuneskat synes at hvile paa dette Grundlag; men ved nærmere Efterhyn beror dette dog paa en Misforstaelse. Jeg lægger mindre Vægt paa, at efter Forslagets § 3 b. inddrages Prioriteter ikke under den mellemtommunale Beskatning, skønt det øjenshaling er principstridigt; thi Princippet er jo, at Skatten fordeles mellem de Kommuner, hvorfra Personen drager sin Indtægt. Men kommer man saa til § 39, ja saa ser man, at en virkelig rationel Ordning helt er tabt af Sigte; man har ikke kunnet frigøre sig for det tilvante. En Fiksering af Hartkornsskatten til Kommunerne vil være uretfærdig mod Agerbruget, der forud og forlods fremfor al anden Næring kommer til at udrede en meget væsentlig Del af Kommuneskatterne, og derpaa lige med anden Næring skal udrede Resten. Er nu en Gjendoms bebyrdet med Jordstyk, Tiender, Prioritetsrenter, vil man tillige se, hvor Uretten mod den enkelte Ejer bliver uforholdsmæssig stor, thi han alene, ikke hans Medparticipanter i Gjendommens Indtægt, kommer til at udrede hele Hartkornsskatten. Den fikserede

Hartkornsskat er simpelthen en uden Hensyn til Indtægten paalagt og derfor uretfærdig Formueskat. Hvad her er sagt om Hartkornsskatten, gælder tilsvarende om de faste Gjendomsstatter i Byerne. — Endskønt jeg som sagt betragter det som lettere at udarbejde et Lovforslag om en personlig Kommuneskat end om en direkte Indtægtskildeskat, saa maa jeg dog ogsaa om et saadant Lovforslag mene, at det maa overlades til Regeringens Initiativ.

Nødes man nu at se bort fra en i strengere Forstand rationel Ordning, kunde der være meget, der talte for at gaa tilbage til en Indførelse af de gamle Næringsstatter i Byerne og at paalægge tilsvarende paa Landet. Der vilde derved fremkomme et naturligt Supplement til de faste Gjendomsstatter, og de væsentligste Indvendinger mod den nuværende Ordning vilde bortfalde. Smidler-tid maa det erkendes, at heller ikke dette kan ske uden gennem Lovforslag udarbejdede af Regeringen — og tilmed synes Stemningen at være meget imod en saadan Ordning, eftersom de gamle Næringsstatter paahvilede Næringen som saadan, uden Hensyn til Næringens Nettoindtægt. — Dette er sandt, men det samme gælder om Hartkornsskatten.

Tilbage staar da som en løselig Opgave at indføre saadanne mindre Ændringer i det bestaaende, der kunne borttage de værste Urimeligheder og Uretfærdigheder. Mit Forslag er et Forsøg herpaa. Dets Princip er dette: ikke at lade nogen Næring i Kommunen ubeskattet til Kommunen, men heller ikke at gaa videre, altsaa ikke paalægge nogen Næring Skat, der enten er beskattet gennem fast Gjendomsstat eller gennem de i Kommunen boende Personer. Mit Forslag gaar da for det første ud paa, at af enhver Næring eller Forretning, der ikke knytter sig uopløseligt til Jordbrug eller bestaar i Udlejning af Huse eller Rum i saadanne, og som drives eller ejes af en Person, der bor uden for Kommunen, skal der svares Skat til denne. Herigennem vil altsaa opnaas, at store Forretninger af forskellig Art ikke længere ville kunne drives i